

Փոստը ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի :
Տարեկան բաժանորդագրին է երկու Է. Կես արծար Մեծիտ կանխիկ վճարելի, քե՛ մայրաքա-
ղաքի Է. Կես արծար մասնաց Է. Կես՝ գաւառաց
համար :
Վեց Է. Երեք ամսաց համար ալ բաժանորդ
կընդունուի :
Հատը 40 փարայ է, Է. Կը գտնուի մասնա-
ւորապէս Պանճե-Գարու՝ ջրավաճառ Է. գրավա-
ճառ Պողոս Է. Յակոբ աղայից խանութները :

Ծանուցման տողը 3 դուրսը է մէկ անգամի
համար : Աւելի ամսան կըլլայ աւելի անգամներու
համար :
Խմբագրութեան վերաբերեալ որ Է. Կը գիր
ուղղելի առ Տնօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պոլիս
Պայլոց-բաղար Նախիկ խան վերի յարկ քիւ 16 :
ADRESSE
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Arménien Pountch
—16 Nafie-Han, Balouk-Pazar 16—
CONSTANTINOPLE

ԽՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ
Առաջնորդաց Հրաժարեալութեան վերջին
թամանակներս յաճախ կը լսուին :
Պատրիարքարանը գրեթէ ամէն
շաբթու մէջ կամ երկու հրաժար-
ագիր կընդունի, և կը հարկադրի
յորդորանաց գիր ուղղել առ հը-
րաժարեալն, որպէս զի շարունա-
կէ պաշտօնը : Հրաժարելոյ ունեն-
ալ կը փնտրուի յորդորանաց պաշտա-
ման մէջ : Իսկ ե՛ն որ կը կրկնեն
իւրեանց հրաժարագիրն և թա-
խանձանք կը պահանջեն որ ըն-
դունուի հրաժարականն : Հարկա-
դրուել հրաժարն է թէ ի՛նչ են այս
հրաժարումնց բուն պատճառը :
Բայց մեր հետազոտութեանց՝ հը-
րաժարման պատճառ կը լինի նոյն
իսկ ժողովրդեան մէջ մասն, բայ-
ցաւ ինչ պահանջելով Առաջնոր-
դէն, բայց ինչքան ընտելացած
լով իւր նիւթական ու բարոյա-
կան աշակցութեան պարտաւորու-
թիւններն : Հրաժարման պատճառ
կը լինին նաև աղքատի պաշտօնա-
կան մարմինը, կամ՝ լաւ և սե-
ւիլ՝ նոցա աղքատիկ մասն, չուզե-
լով տնօրինել ի՛նչ որ անհրաժեշտ
պէտք է Առաջնորդին նիւթական
կացութեան համար : Կան եկե-
ղեցականք ալ որ երբ առաջնոր-
դական կամ տեղապահական պաշ-
տօնով դաւառ մը կը լինան, բոլոր-
ովին ի բաց մնալով պարզապիսի
թեմէն և սակաւապէտութեան, ջա-
նահար կը լինին՝ սուղ ժամանա-
կի մէջ հարստանալ, վիճակայնոց
կարողութեան չափէն աւելի թո-
շակներ, տուրքեր և այլն պահան-
ջելով, և երբ կը տեսնեն որ կա-
ղէկ չէ կամ գոյնաւորն է յաջա-
ղի, կընեն հրաժեշտ տալ և
աչք կը տնկեն ճոխ ու վարժամ
վիճակաց վերայ : Այսպիսիք հար-
կաւ ժողովրդեան արդար գոգո-
հութեան ու դանդաղանաց ալ
տեղի կուտան, և ամէն օր ի հար-
կէ այնուհետեւ իւր շահագրէս և
իւրեանց կոչման ու պաշտման
անարժան եկեղեցականներ կը նը-
կատէ գիրներ, որով միանգամայն
հնար չլինիլ փնտրել այնուհետեւ
նոյն ժողովրդեան մէջ :
Արդ՝ խնդիր է անշուշտ թէ
ինչ ընել պարտ է այս անպատե-
հութեանց առաջնի առնելու հա-
մար : Ձեռք գիրեր թէ ի՛նչ տը-
նօրինել կը խորհի Պատրիարքա-
րանն, որ առաւել քան զմեզ քա-
ջածանօթ է : Մեր կը կարծեմք
թէ լաւ կը լինի, եթէ՛ Պատրի-
արքարանն, երբ հրաժարագիր մը
տեսնու, քննէ բուն պատճառն, և
յուզողութիւն հրաւիրէ Առաջնոր-
դը կամ վիսառաշնորդն, եթէ
զը կամ վիսառաշնորդն իշխեալ մա-
հար կը ժողովրդեան իշխեալ մա-
հար կամ աղքատի պաշտօնական
մարմիններն և կամ՝ նոցա աղքա-

տեան, եթէ սոցա մին է որ շա-
ւաղանցութեան մէջ կը գտնուի :
Եւ մինչև իսկ՝ եթէ այսպիսի յոր-
դորք, յետ քանիցս կրկնութեան,
անընդմեջ մնան, չլսողները պատ-
ժոյ ենթարկել՝ հետի պահելով աղ-
քատի պաշտօններէ : Վերջապէս
Պատրիարքարանի պարտ է, միշտ
բայց առաւել այսպիսի հրաժար-
մանց աւելիներու մէջ բացայայտ
խօսիլ պարտուց ու իրաւանց վե-
րայ, և առաւել եկեղեցականնե-
րը յորդորել յերկայնմտութիւն,
յանձնութեան իւր և յանկեղծ ժո-
ղովրդասիրութիւն, որպէս սրբա-
ղան պարտ է հոգեւոր հարց,
հովուաց և առաջնորդաց :
(Թղթակցութիւն Փոստին)
Ուրիշք. 23 Օգոստոս 1889 : - Ա.
մերիկայի Միսիսիպի և սկսան
քաղաքական գործոց միջամտել :
Ի՛նչ որ անկարելի եղած է ձեռք
բերել ստայոգ դարձուածքներով
քաղաքացիական միջոցներով լա-
տանալ գայն, եթէ կարելի է :
Այս է իրենց նոր ձեռնարկը Անգ-
ղիական խօսք մը կայ որ կըսէ թէ
« Միսիսիպիութիւնն ո՛չ այլ ինչ է
բայց իժէ բանակի մը նախադա-
ձակ լրտեսութիւնն » : Պարզապէս
կոյր ըլլալու է մէջ մը չտեսնելու
համար թէ միսիսիպի Տաճկաս-
տան ոտք կոխած օրերէ ի վեր մի-
սիկերայ թղթակցութիւններ կընեն
անգղիական և ամերիկական լը-
րագրաց հետ, հաւանաբար բար-
ձր թոշակներ ստանալով, և ու-
րոյց յոռի տեսութիւնը արձագանք
կը գտնեն ամբողջ Եւրոպայի մէջ :
Օսմանեան կայսերական կառավա-
րութիւնն չուտ պիտի համուզուի
մեր ըսածին, եթէ լրջօրէն քննէ
միսիսիպիական թղթակցութիւն-
ներու այն ահագին ծրարներն,
որք ամեն վտանգայն կը զրկուին
Եւրոպա և Ամերիկա : Տիրոջ ինք-
նակոյ և ինքնահրաւեր գործն
այնչափ բազմաթիւ նամակներու և
յուզումներու պէտք չունի. ալ-
ներեւ է. այլ թէ ատենք ուրիշ
նպատակաւ կը խմբագրուին, պար-
զապէս յայտնի է եթէ ի նկատի
առնուլին լրագրաց մէջ հրատա-
րակեալ գրութիւնք՝ Տաճկաստա-
նի այլ և այլ քաղաքներէ, ուր և
ոչ մի օտարական չգտնուիր, բայց
ի միսիսիպի : Բաղադրական առ-
պարէզին վերայ, Տաճկաստան բը-
նակող միսիսիպիաց վերջին ձեռ-
նարկն բոլոր լրագրաց ծիծաղող կը
չարժէ աստ. լրագիրը իրաւամբ
կըսեն թէ կըսեն՝ քաղաքական
գործոց հետ զուգընթաց ընթա-
նալ կարելի չէ. նաև « երբ կըսեն
և քաղաքականութիւն իրար կը
բաղկին » կըսէ թերթ մը, կըսեն
է որ ծաղրելի կը հանդիսանայ :
Եւ այդ է որ պատահած է Կ. Պոլ-
սոյ ամերիկացի միսիսիպիաց : Ա.
հա պատմութիւնն : « Միշտներ
Ռեվիու » անուն լրագիրը կը պատ-

մէ թէ « Կ. Պոլսոյ և չորակայից
միսիսիպիական ամբողջ մարմինն և
քրիստոնէական դաստիարակու-
թեան բարեկամներն » աղքատագրի
մը միջոցաւ խնդրեցին Ուաշինգ-
թոնի կառավարութեանն որ վեր-
ջին տարիներ գեաղանութիւնը
նոր Պ. Բաթրոս անվոյնով մնայ իւր
պաշտօնին մէջ իրեն ներկայացու-
ցի Ամերիկայի կառավարութեանն :
Այսու ամենայնիւ, կը յարէ նոյն
թերթ, իրենց ձայն անընդմեջ
Յայտնի է թէ Միացեալ Նահան-
գաց արդի Վաշինգթոնի հարկա-
դրական աղանդի սարկաւոր
մէ, որով յոյս տուած է միսիս-
իպիաց և իրենց չարակամ ար-
բանեկաց վտրձ մը ընել քաղա-
քական գործոց մէջ ևս մասն ու-
նենալով ապականել գայն ինչպէս
կընեն արեւելեցոցս կրօնական և
ընկերական գործերն, այլ բարե-
բաղդաբար Վաշինգթոնի
իւր բարձր պաշտօնի վեհութիւնն
անարատ պահելով բաղդաւորի
անձանց աղքատագրոյն ակնով չը-
կախել և ուրիշ գեաղան մը կը
զրկէ Տաճկաստան : Յոյժ հետա-
քերտական պէտք է ըլլայ պատ-
մութիւնն այդ ձեռնարկի արդեօք
Պ. Բաթրոս ի՛նչ օգտակարութիւն
ունէր միսիսիպիական կողմէն
ժիւր մը եղած էր իրենց. կամ՝
ինչպէս որ կը կարծուի՝ միսիսի-
պիական յաղորդութեան ստայոգ տե-
ղեկադիրներն կը վաւերացնէր իւր
պաշտօնական կնիքով : Ի՛նչ որ
ալ ըլլայ՝ հակառակ սոյն աղբը-
սագրոյն և հակառակ Ամերիկայի
կրօնական թերթերու ջատագո-
ւութեանց, միսիսիպիական այս
վերջին յոյսն ալ ջուրը կընայ ի
չնորհս աղքատի իշխանութեանց
որ ի Ուաշինգթոն. սակայն և այն-
պէս նուազած պատարակելի ձեռ-
նարկն կայ ու կը մնայ աշխարհի
առջեւ, և այդ ալ երբ աղմուկ
կը յարուցանեն թէ Ս. Պապն աշ-
խարհային իշխանութիւնը ձեռք
բերել կը տքնի : Տարբերութիւն
մը կայ առաջնոյն և վերջնոյն մէջ :
— Սարաճախ վարդապետն 12
անձէ բաղկացեալ եկեղեցական
հոգաբարձութիւն մը կազմեց, ու-
րոյ պաշտօնն պիտի ըլլայ մեր և
կեղեցոյն շահերը հոգալ և բազ-
մայնիլ : — Յաւանքիկայ կիրակի օր
վերապիտուան Ս. Աստուածածնի
բազմաթիւ անձինք Ս. Հայրապետ-
ութեան պիտի մասնակցին, որոց շա-
տեր հինգ վեց տարիներէ ի վեր
զուրկ մնացած էին սոյն աստուա-
ծային խորհրդէ : — « Եպիսկոպոս
սակաւութիւն » կեղծ անուն ներ-
քել վերջին օրեր կազմուած հերձ-
ուածին հինգ հարիւր մօտ ան-
ձինք յարած են ստորագրութեամբ
Հիւսէյնիկ գիւղէն որ ի Բարբերդ-
թիւն չլինելու չեն այդ ստորագրու-
թիւնը, ինչպէս հաւանական կը
թուի մեզ, Բարբերդու առաջ-

նորդ Սրբազանի ուշադրութիւնը
կը հրաւիրենք. ինքը կարող է վըս-
տահանել Հիւսէյնիկցի մեր աղ-
քայինները թէ սոյն հերձուածի
առաջնորդն և հետեորդներն վըս-
տահանութիւն ներշնչելու անձինք չը
լինելէ զատ սոսկապէս շահադի-
տութիւն է նպատակին. քաղցն
է որ կստիպէ զիրենք կրօնաբի-
թութեան դիմել. քաղց ընկերա-
կան և փառասիրական : — Պողոս
Աղաթաւ անուն երիտասարդ մալ
Բարբերդի կողմէն քարոզչութիւն
ընելու պաշտօնով կը մեկնի այս
տեղէն, հետը տանելով ամերի-
կուհի մը որուն հետ պիտի ծառ-
թանայ պատկազրութեան օրն :
Այս անձ տեսակ մը նորեւել
մկրտական աղանդին կը վերաբե-
րի. ջուրով կը փրկէ յիմարներն
եթէ գտնէ. զգուշանալ պէտք է
զի ձեռն մօտ է : Մ. Յ. Թեֆէնէ

Մանիս. 28 Օգոստոս 1889 : -
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն խմա-
նալով տեղւոյս աղքատի երեւել-
ներէն Բեօլէեան Մեծ. Ստեփան
Էֆէնտիի և նորա գերդաստանին
աղքատական գործերն, հաճե-
ցաւ յատկապէս օրհնութեան կոն-
գրակ զրկել առ նորին Մեծապատ-
մութիւնն : Կոնգրակ նախորդ ամ-
սոյ 22 ին հասաւ, և հետեւեալ
կիրակի օրը յատենի եկեղեցոյ
Արթ. Տ. Յակոբ քահանայի իւր
ժողովրդեան պարզեց կոնգրակին
պարտականութիւնն, չնորհակալու-
թեամբ հոգակեց Բեօլէեան Էֆէն-
տիի և Բերդաստանին արժանիքն,
և զգոյնութեամբ յորդորեց հետե-
ւող իրեն նոցա առաքելի և նա-
խանձելի շաղագ : Յետ աւարտ-
ման ժամերգութեանց, քահանայն
թաղական խորհրդականաց և այ-
լոց հետ կոնգրակ տարաւ ի բնա-
կարան Բեօլէեան Էֆէնտիի. անդ
բարեմաղթութիւններ եղան վառ
զառաշնորդական տեղապահ հայ-
ը մեծարանք հիւրընկալեց ծա-
նուցեալ անհաճոյ դէպքէն յե-
տոյ : Տեղւոյս աղքատիք առհա-
սարակ զոհ են Բեօլէեան գեր-
դաստանի եղած այս մեծարանաց
համար : - Տ. Յակոբ քահանայն և
թաղական խորհրդականք նոյն օ-
րը գնացին նաև Թեօլէեան Մեծ.
Ստեփան Էֆէնտիի բնակարանը,
և չնորհաւորեցին նորա պաշտօնն
որ է՝ ի դիմաց հայոց, անդամակ-
ցութիւն դատական ժողովոյ տեղ-
ւոյս :

նօթութիւն կուտամ Խա-Պաղ
կոչուած թաղի վերայ : Այս թա-
ղը իւր անուն համաձայն ունի
ընտիր ու գեղեցիկ պարտէզներ.
բայց ոչ այդպէս, զի ինչպէս կան-
խաւ խօսեցայ՝ որչափ որ քաղա-
քացիք այդի կ'անուանեն իրենց
պարտէզներն, կը սխալին, քանի
որ խաղողի այգիներ չ'կան : Խա-
Պաղ բաւական ընդարձակ թաղ
մի է : Իւրաքանչիւր տուն ունի
յատուկ պարտէզ՝ միւս թաղերէ
գրեթէ աւելի ընդարձակութեամբ
և այլ և այլ ծառերու շարքով ու
աղբի աղբի ընտիր ու համեղա-
ճաղի միջոցները զարդարեալ :
Այս թաղ զուրկ չէ ամենահար-
կաւոր պէտքն ընցող շուրերէ.
կանցին մի փոքր առուակ մի քանի
փողոցներէ գաւիթայններէ գէպի
վայր հոսելով կարկաշատ հայ-
նով. կան ոչ միտահոս աղբիւրներ
ալ, որովք առ հասարակ գոհ կը
լինին մարդիկ : Պարտէզներն ըն-
դարձակ ու տափարակ գաղտի վե-
րայ շինուած են բայց ի տանց պար-
տէզներէ, որ առ հասարակ ժողո-
վրդեան հարկ եղող կանանցիկն
պէտքն լիովին կընան գոհացնել :
Մասնոց հովանի կրնան ամառուան
ժամանակ պատապարել՝ բաւա-
կան հիւրերու տալով գեղեցիկ
գրտալայրեր : Այս թաղ կը բաղ-
կանայ 200 ի չափ գրեթէ բոլորո-
վին հայաբնակ տուններէ, բայց
չունին մասնաւոր եկեղեցի և կը
պատկանին Մայր եկեղեցոյն : Թէ
և մի քանի տարի յառաջ ունեցած
են մասնաւոր վարժարան մը՝ կա-
ռուցանել տալով թաղէն քիչ հե-
ռի ընդարձակ և բարձր գետնի
վերայ, որոյ առջեւ են կանցին մի
գետակ ամենայնիւ օգտակար ի-
նելով վարժարանին, սակայն ինչ
ինչ պատճառաւ փակուած է և
այժմ Մայր վարժարան կը յաճա-
խեն սոյն թաղի տղայք : Թաղիս
բնակչաց մէջ նշանաւոր են Մհի.
Միսաեան գերդաստանն որոյ գըլ-
խաւ անդամն Ա. յիւսեան և Աւե-
տիս Աղա Մհի. Միսաեան և նո-
րա որդին Մ. Սարգիս Էֆէնտի Մ.
Ա. Միսաեան, և մի քանի պատ-
ուաւոր աղքատիկներ : Յիշեալ
Բերդաստանի ներկայ զբաղման
գործն է ոյժ տալ Շաղափորն
թիւն կոչուած հանրաժանօթ
գործոյն : Արդ ամէն կողմ կը գըտ-
նուին սոյն գոյնաւոր գեղեցիկ
կերպաները. օր քան զօր յառաջ
կը տանին. չափազանցութիւն չէ
եթէ ըսեմք թէ Եւրոպայոյ ապրա-
նաց հաւասար են. չատեր առած
գործածած և մեծապէս զոհ ե-
ղած են :

Գ. Բեյ. Գ. Թեֆէնէ Սեփապէ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ
Արապիկի առաջնորդ Տ. Եզ-
նիկ եպիսկոպոս երկրորդ ան-
գամ գրեւ է ի Պատրիարքարան

Կ. Պոլս. Կալուբ. 25 Օգոստոս 1889 : -
Լրագրոյդ 2457 թուոյն մէջ գը-
րեցի Կրեմոյ Բեօլէեան-Չայիր թաղի
վերայ : Եւ հաճախ անգամ ծա-

թէ՛ առաջնորդական արդի վիճակը իւր գործունէութեան համար չափ ներ ու անձուկ լինելով կը հրաժարի, և թէ՛ ամենայն յորդոր, յանգիմանութիւն և այլ ինչ չեն կարող խախտել զինքն այս հաստատուն որոշմանէն: Տ. Եղնիկ եպիսկոպոս այս առթիւ կը յիշատակէ առաջնորդական մեծ ու բնութարան վիճակաց թափուր լինելն, և կը յարէ թէ ինչպէս այսպէս երկար ժամանակ սահմանափակի իւր գործունէութեան ասպարէզն: և կը սպառնայ երթալ առանձնապէս մենաստանի մը խորշը, եթէ իւր ձայնը լսելի չլինի:

— Գաղաքական նորոնքներ ժողովը վերջապէս երէկ սկսաւ վարել իւր պաշտօնն: Ութ անգամը ներկայ գտնուեցան: Դիւանը ընտրեցաւ. Դաքիլէ Էֆէնտի Նորատունկեան՝ ատենապետ. Անտօն Էֆէնտի Հաճեան՝ երկրորդ ատենապետ. Մկրտիչ Էֆէնտի Մանուկեան՝ Ա. ատենադպիր: Յովհաննէս Էֆէնտի Կրճիկեան՝ Բ. ատենադպիր:

— Մայրաքաղաքի նորոնքայ քահանայը անցեալներն հանրագրով խնդրեցին Ամեն. Ս. Պատրիարքէն հոգեւոր լսարան մը հաստատել, և Նորին Սրբազնութիւնն խոստացաւ յանձնել հրօնական ժողովոյ ուղարկութեան: Արդ յիշեալ քահանայը տեսնելով որ կը յապաղի իւրեանց խնդրոյն դործագործութիւնն, երկրորդ անգամ խնդրեւ եւ լսարանին հաստատութիւնն, յուսալով որ մեծապէս պիտի օգտին՝ լսարանին մէջ ունեցնողներով օգտակար, գեղեցիկ ու բարոյակից ատենաբանութեանց, և Կրօնական ժողովն որոշեւ է ի նկատի առնուլ:

— Տ. Մամբրէ վարդապետ Պէնկեան՝ որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր և Կրօնական ժողովոյ դէմ ըմբոստացած լինելուն պատճառաւ արգելուեցաւ մայրաքաղաքի եկեղեցեաց մէջ պաշտօն վարելէ, — այս չարթու Կրօնական ժողովոյ ներկայանալով խոստացաւ երթալ ի Պայազլու ըստ որոշման Կրօնական ժողովոյ:

— Արժ. Տ. Յովսէփ Ծ. վարդապետ Այվազեան՝ չորեքշաբթի, ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, ռուսական զեռպանատունը դնաց ի նորհաւորութիւն տարեգարծի անուան Կայսեր Ռուսիոյ: Նորին Արժանապատուութիւնն հինգշաբթի ուղևորեցաւ ի Զմիւռնիա, ուր ըստ հրահանգի Պատրիարքարանի մինչև մէկ ամիս պիտի կատարել տայ առաջնորդական ընտրութիւնը: Կը լսեմք թէ գաւառական ժողովոյ անդամաց մեծ մասն մտադիր են ընտրել զՆորին Արժանապատուութիւնը, կամ Պոլսոյ պատրիարքական փոխանորդ Իւթիւճեան Գեր. Տ. Գեորգ Ծ. վարդապետն:

— Բաղմածանօթ Պ. Նորայր Բիւզանդացի որ բաւական ատենէ հետէ ի Սթընթի հաստատեալ է և կարեւոր երկասիրութեամբ ըզբաղեալ, — Էլմիսնի Գեորգեան ճեմարանի տեսչութեան կողմանէ հրաւիրուել է ի դասախօսութիւն հայերէն և գաղղարէն լեզուաց, բայց չէ ընդունել այս հրաւերն անձնական տկարութեան պատճառաւ:

— Կարսի Ս. Առաքելոց եկեղեցւոյ շուրջը պարսպելու համար,

նախորդ ամսոյ Ա ին հիմունքն փորելու առեն մատուռ մը երևան ելեր է՝ նախնի ճարտարապետութեամբ շինուած քառանկիւնի: Այս մատուռին մէջ տեսնուած է հոյակապ չորսմ մը և վրայի արձանագրութիւնէն իմացուած է որ նշանաւոր անձի մը կը վերաբերի, և մարմինը զմեռեալ լինելով ոսկերէն հարկաւոր տարիէ հետէ անփուտ մնացած են:

— Մասիս լրագիրն որոյ հրատարակութիւնը դադարեալ էր ժամանակէ մը հետէ, այսօր հրատարակել կըսկի իբր հնգետասնորեայ Հանգէս:

— Կը շնորհաւորեմք մեր Մեծ. պաշտօնակիցներն, Երևելք և Մանուկէի Եֆէնտի լրագրաց արտօնատէրներն, իրենց շնորհեալ պատուանշանին համար:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պարսից Շահն հեռագրով շնորհաւորեւ է Օգոստ. Սուլթանի դահակալութեան տարեգարծը: — Ռուսիոյ կայսեր կողմանէ Օգոստ. Սուլթանի նուիրեալ չորս ընտիր նժոյգը այս շաբթու մայրաքաղաքս փոխադրեցան:

— Յունաց Պատրիարքարանի ժողովը հրաժարելու հակամիտեւ են, և Պատրիարքը չուղելով ընդունիլ նոյս հրաժարականն, հարկ համարեւ է բանակցել Բ. Դրան հետ:

— Պոլսոյ պաշտօնութեան սընտուկին արկղակալի օգնական Պետրոս Էֆէնտի Փափագեան՝ որ ի դատ ելած էր անտուկէն անյայտացած և յետոյ երևան ելած է 560 լիւրայի խնդրոյն համար, — անպարտ արձակուելէ դատարանին կողմանէ:

— Պրուսայի գաւառական լրագիրը գրած է թէ՛ Ապագա Ահմէտ անուն աւազակապետն, որ 10 տարիէ հետէ կասպատակէր Նոյն կողմերը, բռնուած է ոտքէն վիրաւորեալ:

— Սեբաստիոյ գաւառական լրագիրը կը ծանուցանէ թէ՛ Զեքի Իսմայիլ և Շապան անուն ընկերն, որ ուրիշ աւաղակաց հետ Բաղիշեցի Սարգիսն սպաննած և նորա ընկերաց ինչքը գրաւած ու զիրենք գանակոծած էին, ձերբակալեալ են, և արդ ընկերները կը փնտռուին:

— Կարնոյ գաւառական լրագիրը կը հրատարակէ թէ Գանդիր օղլու Ալի անուն աւազակապետը ձեռք անցած և բանտարկուած է:

— Խարբերդի Բեախթէ գաւառակի փոխկառավարի Իսմայիլ Հաֆէզ Էֆէնտի առժամեայ կերպիւ պաշտօնակի եղաւ և քննութեան ենթարկեցաւ ինչ ինչ զեղծմանց պատճառաւ:

— Հունգարիոյ Ակադէմիային կողմանէ պատուիրակութիւն մը մայրաքաղաքս կուգայ, ըստ կայսերական արտօնութեան՝ օսման եան դիւանատան ու մատենադարանաց մէջ պատմական հետազոտութիւններ ընելու համար:

— Մայրաքաղաքի Սէրէֆէ լրագիրը կը գրէ թէ Արզնի (Տիարպէթի) Ալի դիւղաթմէն Ալեքսան, Թովմաս, Մարտիկ և Դաւիթ անուն անձինք ի Տիարպէթի բողոքած են թէ դիւղաթմէն ըլն մէջ սպանութիւն մը կատարուած է, և շատ վտանգաւոր մար-

դիկ տունն, և կուսազարաւարտը զրկելով բռնել տուած է Զեքիին օղլու ձէմալ, Մէհմէտ և ձէյլ անուն սպանիչներն, ինչպէս նաև ուրիշ քան մարդիկ, որոց համար բողոքած էին: Նոյնպէս Հանա Սարի անուն աւաղակապետն և նորա եղբայր, որ ժամանակէ մը հետէ Միտեալ շրջակայքն ըսպանութիւններ ու աւարառութիւններ կընէին, ձերբակալուել են իւրեանց քառասուն ընկերաց հետ:

— Բ. Դուռն և Ռէփիլ ծխախոտի վարչութիւնը վերջապէս համաձայնեցան, որ Ռէփիլ ընկերութեան տարուէ տարի կառավարութեան վճարելի 750000 լիւրային իբր 50000 լիւրա զեղուի, և յեղիպտոս մուծանելի ծխախոտէն առ մէկ մի քիւն միայն 1 զուռուշ առնուելի պատահեաւ, փոխանակ 10ի: Այս տնօրինութեան պատճառ եղած է եղիպտոսի իշխանութեան հետ Յունաստանի պայմանագրութիւնն, որով յեղիպտոս ներմուծեալ հելլենական ծխախոտի համար առ մէկ մի քիւն 10 զուռուշէն պակաս տուելու հառնուի, և որով Թուրքիոյ Ռէփիլ հասոյթը նուազեցաւ:

— Իւսկիւտարի կառավարիչ Պահիլ փաշա՝ որ Հայտար փաշայէն Դուրպաղը-Տէրէի ճանապարհաւ Պուլղուրը և անտի ի Շիլէ երկաթուղի շինելու արտօնութիւն ստացած է, — հարկ եղած դրամաւորին հայթայթեւ է Միլէի փաշայի և Մ. Գոյասի միջոցաւ, և ի մօտոյ պիտի սկսի շինութիւնը:

— Սերպիոյ կառավարութեան կողմանէ երրորդ աստիճանի Թաւազի պատուանշան ընծայեցաւ կրթական պաշտօնատնոն թղթակցութեան տնօրէն Ալի Դաւիթ պէյին:

— Կայսերական կառավարութիւնը վախճանեալ գերմանացի Իսթէնտեր փաշայի ընտանեաց համար 1739 զուռուշ ամսաթուղի սահմանեց ի Պէրլին օսմանեան կայս. Պանքայի մասնաճիւղէն վճարուելու պայմանաւ:

— Մայրաքաղաքի գաղղիական զեռպանը շքեղ կոշուք մը տուաւ չորեքշաբթի երեկոյ Պէլճիոյ նախարարապետ և երմտական նախարար Պ. Պէրնաէրթի, նորա կնոյ և գտեր ի պատիւ: Ներկայ գտնուեցան պելճիական զեռապանն ու դուստրը, շուքեալան զեռապանն ու զեռապանուհին և այլ զեռապանականք և նշանաւոր անձինք:

— Յունաստանի կառավարութեան կողմէ Ս. Սօֆիօ պատուանշան ընծայեցաւ Պիրէոնի օսմանեան փոխհիւպատոս Նուրի Էֆի:

— Գաղափարի իշխանն առաջին աստիճանի Տանիլո պատուանշան ընծայեց Սղեկանդիոյ յունաց Պատրիարք Տ. Սոֆրոնիօսի:

— Սթամպուլ անուամբ թուրքերէն նոր թերթ մը պիտի հրատարակուի:

— Ի Ռուսմանիա հաստատեալ երկու յոյս վաճառականք, Պ. Եռանիտիս և Պ. Մանթէլըբուլուս, առաջինն 150 և երկրորդն 100 հազար ֆրանք նուիրեւ են ի նպաստ վարժարանաց Լուրիճի (Եպիւրոս), որ իւրեանց ծննդավայրն է:

— Սպարապետութեան դրան առողջապահական ժողովոյ նախա-

գահ Նուրի փաշա՝ որ ժամանակէ մը հետէ հիւանդու էր, մեռաւ:

— Այճը Մուսթաֆա անուն մարդ մը՝ որ ձէմիլէ անուն կին մը սպաննած էր իւր հետ ամուսնաւ նալ չուղելուն համար, մահուան դատապարտեցաւ: և երկաթագործ Տիգրան անուն հայազգի մը 15 տարի շղթայակալ աշխատութեան, Ռէփիլ գործաւորներէն Ռաֆայէլը սպաննելուն համար:

— Օսմանեան կայս. պանքայի տնօրէնի օգնական Մ. Փան Հասա, վերջին օրերս իւր վերայ տիրող հիւանդութեանէն տառապեալ, ի Բերա տան մը 10 մեթր բարձրութեան ինքզինքը վար նետելով չորեքշաբթի, մեռաւ, և հետեւեալ օրը՝ հինգշաբթի կատարուեցաւ յուղարկութեան հանգէսը:

— Նոյն օրը գոյ մնալով պանքային դրամներակը ի Պոլիս և ի Դաւաթլիս: Վրայէն գտնուել են քանի մը նամակ, որոց միայն մէջ առանց պահարանի և հասցէի՝ յայտնած է թէ կամովին անձնասպան կը լինի: 50 տարեկան էր: Կինն ու երկու որդիք ի Միւնիխ են: Բանի մ'օր յառաջ 2000 լիւրա դրեր է Պանքան՝ յանուն կնոյն: Ընտա. Նիքն այս օրերս պիտի գային Կ. Պոլիս: Ինքնասպանութեան օրն ի պաշտօնէ հաղորդուել է իրեն թէ տնօրէն անուանեալ է Պանքային մէջ, սակայն շատ ցուրտ կերպիւ լսել է այս ծանօթութիւնը: Ինիկ գերմանացի էր և բողոքական:

— Կ. Պոլիս Տալուտ փաշա ըստուած տեղը կազի խողովակը զետեղուելու առեն, երեւան ելեր է հիւանդաց քառանկիւն քար մը, 2 մեթր երկայնութեամբ, և վրան այլ և այլ պատկերներ քանդակեալ:

— Լաիքնէն գրուած է թէ՛ վերջին աւուրց յորդահաս անձրեւոյ պատճառաւ Ելլի-տէրէ գաւառակին մէջ ողորմունք տեղի ունեցան, կամուրջներ ու շէնքեր անհետ եղան և 30 հոգի ջրահեղծ:

— Գոսովայի նահանգի Բէյլան գաւառակի Գորմէթիլէ գիւղին մէջ հրդեհ պատահելով՝ 14 տուն, 38 խանութ, 8 յարաւանոց, 7 ընտեմարան, 6 գոմ, 1 ախոռ և շատ մը անասունք հրոյ ճարակ եղեր են:

— Զմիւռնիոյ հեռագրատան գաւառներէն Մէհմէտի կինն երեք մանչ զաւակ մէկէն ծնեւ է:

— Ամասիոյ մէջ հոյ աղիկ մը մահմետական կրօնքն ընդունել է:

— Ատանայի մէջ ուժգին փոթորիկ մը պատահելով՝ բաւական զնաւներ է այգիներու և բնակարանաց և նախորդ Միւթիլին 18 տարեկան որդին որ ձիով կը ճանբորդէ եղեր, փոթորիկին ատեն ձիին ինկեր մեռել է:

— Զիւրի-Մուսթաֆա փաշայի մէջ 1 եղն և 8 սայլ յարդ. այրել են՝ կայծակն զարնուելով:

— Զմիւռնիոյ մէջ գործարան մը բացուել է՝ շոգիի մեքենայով հաց շինելու համար:

— Գաւալայի մէջ 125 տարեկան յոյս կին մը մեռել է մօտերս: Յիշեալ քաղաքին մէջ այս տարիքով մահմետական կին մը դեռ կայրի ողջ և առողջ:

— Մէկուկէս ոսկի տուգանաց դատապարտեցաւ Ահմէտ Էֆէնտի անուն մէկն՝ իւր զոքանչը ծեծելուն համար, և զոքանչն ալ կէս

ոսկի տուգանաց՝ առ փետայն նախատակն խօսքեր ուղղելուն համար:

— Տասը տարի շղթայակալ աշխատութեան դատապարտեցաւ Մուրատ անուն հայ մը, կեղծ գրամ քշելուն համար:

— Գաւառական Տուրքեանի գաւառակի Թափուի պաշտօնեայ Ալի Էֆէնտի, որ տեղւոյն վարչական ժողովոյ կողմանէ դատապարտեալ էր իբրեւ կեղծ մուրհակ տուող, — վերաքննութիւն խնդրած լինելով՝ անպարտ արձակեցաւ պետական խորհրդէն:

— Պուրնապատի (Զմիւռնիա) մէջ երկու քայրեր, 20 և 14 տարեկան, անձնասպան եղեր են թոյն առնելով:

— Ի Սամսուն և ի Խարբերդ երկրաշարժի ստատիկ ցնցմունք տեղի ունեցեր են, բայց առանց սր և է քնասու:

— Ի Կ. Պոլիս Կէտիկ-Փաշայ տան մը շինութեան մէջ աշխատող Բաբերդի Գրիգոր յանկարծ մեռաւ:

— Ի Կ. Պոլիս Վէլի-Էֆէնտի ըստուած տեղը ագարակի մը քարահանքին վրայի հողերը փշելով մէջը աշխատող չորս գործաւորաց վերայ, երկուքը վաւատակաց ներքեւ մեռան, իսկ միւս երկուքն ապատեցան:

— Այս տարի ի Մէքքէ գնացող ուխտաւորաց թիւն 60000 էն աւելի եղած է:

— Մարդ մը ի Պոլիս Էսկի Զապիլիէի մօտ դարձին մը խանութ երթալով կրէ թէ 50-60 չափ արծաթ քարպն ունի և օսմանեան ոսկւոյ հետ փոխանակել կուզէ առանց լուսալալիսի դիմելու: և իւրաքանչիւր ոսկիի համար մէկ քանի զուռուշ շահ ցուցը ներով կը շլացնէ դարբներ, և նա քառապններու կեղծ չըլալը հաստատելէ յետոյ, 50 ոսկի կուտայ խաբերային: Սա թաշկինակ մը կը հանէ, ոսկիները մէջը կը Լեցնէ և դարբներէ պարկ մը կուզէ քառապնները դնելու համար: Դարբներ երբ պարկ մը գտնուելու համար կը դուրսի, խաբերան իւր գըրպանէն ուրիշ լեցուն թաշկինակ մը հանելով ոսկին պարուակող թաշկինակին տեղ կը դնէ և միւս թաշկինակը գրպանին մէջ կը դետեղէ: Մարդը դարբներին տուած պարկն առնելով քառապնները բերելու համար կը մեկնի և այլ ևս չլերադառնար: Կըսուի թէ խաբերայն պարսկաստանցի հայ մ'է, որ տակաւին բանտէն նոր ելած էր:

— Հաւատարմաւոր Մէհմէտ փէնէֆէ՛ որ քանի մը տարի յառաջ Պոլսոյ ոստիկանութեան դըրենէն ի բանտ տարուելու ատեն յաջողած էր փախլիլ, Գոնեայի Սէյտի քաղաքին մէջ բռնուելով՝ Կ. Պոլիս բերուեցաւ անցեալ հինգշաբթի: Բերայի կառավարիչն ի մանալով որ Մէհմէտ ամէն օր մաս մը դրամ կը զրկէ հօրն ու ընտանեացն, և զինքը ճանաչող երեք անձինք հօրմէն դրամ կառնուն, որպէս զի գտնուած տեղը չիմացուեն կառավարութեան, — նոյն երեք անձինքն կանչել և ծանօթութիւն առել է թէ Մէհմէտ 36 ամիսէ հետէ Գոնեայի Սէյտի քաղաքին մէջ Ռէփիլ դէտ է՝ անունն ու մականունն փոխած:

